

VERSIÓ PROVISIONAL

Paraules de Mons. Sergi Gordo en la inauguració del curs 2020-2021 a la Fundació Joan Maragall

Seminari Conciliar de Barcelona, dilluns 19 d'octubre de 2020, a les 19 hores.

1. Salutació

Sr. David Jou, president de la Fundació Joan Maragall.

Dr. Antoni Matabosch, president honorari de la Fundació.

Membres del Patronat de la Fundació i col·laboradors i simpatitzants.

Benvolguts tots, senyores i senyors.

En primer lloc, una paraula de salutació que us porto en nom del cardenal Omella, i dels meus germans en l'episcopat, els bisbes Antoni Vadell i Javier Vilanova, el nou bisbe auxiliar de Barcelona. Ara ja som tres els auxiliars. Que tot en ajudi a fer realitat el que va dir el cardenal Omella en la presentació del bisbe Javier Vilanova: "perquè Barcelona té que anar endavant!"

Després, una paraula de felicitació pel vostre coratge, de no renunciar a l'acte inaugural del curs, malgrat els condicionaments que imposa la pandèmia actual.

2. Un propòsit del doctor David Jou

En el moment de preparar aquestes paraules em va venir a la memòria el contingut d'unes declaracions del professor David Jou, si no recordo malament al setmanari *Catalunya Cristiana*, amb el motiu de ser-ne el nou president. Interrogat sobre els seus propòsits per als propers anys, deia que la Fundació Joan Maragall es volia obrir al pensament forani, al diagnòstic que sobre la nostra situació cultural i religiosa es fes en el nostre entorn i també més enllà.

Hem escoltat les paraules del filòsof Thomas Halik, que ens ha fet arribar per via telemàtica, des de la seva església del Sant Salvador de Praga, en la impossibilitat de viatjar a Barcelona, suposo per causa de la pandèmia.

Em sembla que aquestes paraules d'un pensador poc conegut entre nosaltres responen a aquest propòsit de la vostra Fundació d'obrir-se i d'escoltar les perifèries, per dir-ho amb una paraula molt utilitzada pel papa Francesc.

En aquest sentit, us animo a anar endavant en aquests propòsits d'escoltar les veus més significatives del món cultural i religiós d'aquest moment. El diàleg és avui un lloc comú de la nostra cultura i els cristians és bo que el practiquem amb un esperit crític i obert, com ens va demanar el papa sant Pau VI en la seva recordada encíclica *Ecclesiam suam*.

3. El kairós, tema central del doctor Halik

Què ens ha dit el doctor Halik? Abans que tot, voldria remarcar el realisme del seu diagnòstic: el cristianisme europeu viu moments de frustració, de

cansament, d'acció – per dir-ho novament amb una paraula molt freqüent en els escrits del papa Francesc-. Sembla que estigui fent una “*siesta*”, paraula que els traductors han deixat en castellà, sense traduir-la per la nostra “migdiada”...

Sigui com sigui, el doctor Halik ha reconegut la forta crisi per la qual passa el cristianisme en el països occidentals. “L'estat actual de l'Església catòlica ens recorda en gran mesura –ha dit- la situació prèvia a la Reforma. Els escàndols sexuals actuals que afecten homes d'Església li recorden els escàndols de la “venta de les indulgències”, que fou un dels factors desencadenants de la Reforma de Martí Luter.

També ha dit que tot moment de crisi és per a l'Església a una forta crida a una reforma “*in capite et in membris*”, “en el cap i en els membres; és a dir, en el Papat i tots els membres de l'Església. Així ens ho repetien els nostres professors d'Història de l'Església.

Però tota crisi és també un *Kairós*, un moment oportú, que per als cristians europeus ha de ser, com ens ha dit, una crida a desenvolupar un pensament crític i una impuls de renovació. En uns moments de cansament i de frustració, “cal donar una nova oportunitat al cristianisme”.

Serà possible fer-ho, imitant el “coratge de Sant Pau”? La crisi nostra ¿és un símptoma de la decrepitud irrecuperable o pot ser una oportunitat per accedir a la “saviesa vespertina”?

Assolint aquesta saviesa, amb el cultiu sobretot de l'espiritualitat, “el cristianisme pot desenvolupar el seu potencial terapèutic al servei al servei del món durant els propers anys”. Aquesta ha estat la conclusió de la diagnosi esperançada del professor Tomàs Halik.

A la llum del seu diagnòstic i d'aquestes paraules darreres, permeteu-me dos suggeriments per a tots els qui treballeu a la vostra Fundació.

3a) *La fe com a regeneradora de la cultura*. La vostra Fundació porta en el seu títol mateix les paraules “fe i cultura”. Sant Joan Pau II ens va dir que una fe que no incideix en la cultura, que una fe que no crea cultura és una fe “no suficientment compresa, no suficientment acollida i no suficientment viscuda”. Amics de la Joan Maragall, ajudeu-nos a “llegir els signes dels temps”, com a titulat el professor Tomàs Halik la seva exposició. Dieu-nos què hem de fer per “donar una nova oportunitat al cristianisme” (ha dit Halik), a fi que aquest pugui incidir en la cultura o en les cultures predominants entre nosaltres. Aporteu-nos un “suplement de reflexió plena de saviesa” sobre les prioritats d'aquesta hora.

3b) *La fe com a potencial terapèutic*. També aquest segon suggeriment a vosaltres s'inscriu en les paraules del professor Halik, que ens ha recordat que Sant Agustí va redactar la seva Teologia de la història (“La ciutat de Déu”) davant l'esfondrament de l'imperi de Roma i de la cultura romana (Recordem-ho en aquests temps de pandèmia!..) La fe és sempre curativa sobretot de l'esperit, la fe és terapèutica. I ho és de moltes maneres... Ajudeu-nos, des de

la fundació, a activar aquesta funció terapèutica per al bé dels homes i dones d'avui, també dels cristians, que sovint vivim un moment semblant al que ha descrit Halik en el seu viatge en automòbil de l'aeroport de Madrid a Toledo, quan el bisbe que l'acompanyava va parar el vehicle i el va invitar a caminar una mica, "amb un sol ardent sobre els nostres caps, en un paisatge buit i sota els nostres peus sorra i herba cremada de color groc". Era oferir-li el paisatge bo per entendre la mística de Santa Teresa i Sant Joan de la Creu, els nostres grans místics... la *nada, nada, nada.. El solo Dios basta...* i *la paciencia todo lo alcanza*. Ajudeu-nos, amics, a trobar el que els místics ens poden dir avui davant la indiferència religiosa d'Europa i davant dels "transhumanismes" del paradigma tecnocràtic...

4. Només l'Esperit Sant pot fer de la crisi un Kairós.

Acabo amb l'expressió d'una convicció que em sembla que tots els presents podem compartir. Només la llum i la força de l'Esperit Sant pot fer que la crisi actual del cristianisme europeu sigui un pas cap a una oportunitat, és a dir –i cito una vegada més a Halik- esdevingui un temps oportú de renovació, un Kairós.

El papa Francesc ens crida, en aquesta hora, a ser "deixebles missioners" en aquesta situació del cristianisme en el nostre continent europeu.

Deixeu-me acabar amb unes paraules del papa Francesc cap al final de la seva exhortació apostòlica *La joia de l'Evangelí*: "Pera mantenir viu l'ardor missioner fa falta una decidida confiança en l'Esperit Sant, perquè ell 've en ajut de la nostra feblesa' (Rm 8,26). Però aquesta confiança generosa ha d'alimentar-se i per això necessitem invocar-lo constantment. Ell pot guarir tot el que ens afebleix en el compromís missioner. És veritat que aquesta confiança en l'Invisible pot produir-nos cert vertigen: és com submergir-se en un mar on no sabem què trobarem. Jo mateix ho he experimentat moltes vegades", ens confessa el sant Pare.

Tanmateix, malgrat la foscor i la incertesa del futur, Francesc conclou dient: "Però no hi ha major llibertat que la de deixar-se portar per l'Esperit, renunciar a calcular-ho i controlar-ho tot, i permetre que ell ens il·lumini, ens guii, ens orienti, ens impulsi cap a on ell vulgui. **Ell sap bé el que fa falta en cada època i en cada moment.** Això s'anomena ser misteriosament fecunds!" (EG 280). (El subratllat en negreta és meu, però no us sembla que és ben suggestiu o alhora ben consolador?).

Amb l'esperança ferma que l'Esperit farà fecunds els vostres treballs, declarem inaugurat el curs 2020-2021 a la Fundació Joan Maragall.

Moltes gràcies a tots.

+ Sergi Gordo
Bisbe auxiliar de Barcelona